

Quickscan flora en fauna Kerkrade Centrumplan 2012

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Quicksan flora en fauna
Kerkrade Centrumplan
2012

Status: definitief, 15 mei 2012

In opdracht van:

Contactpersoon: Dhr. T. Sijtermans

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz & C.E. Linders

Projectnummer: 12-071

Foto omslag: Zicht op plangebied

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Beschrijving plangebied	1
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	2
1.4	Opzet van de rapportage	2
2.	ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Afwegingskader Natura 2000 gebieden/ Vogel- en Habitatrichtlijngebieden.....	3
2.3	Afwegingskader overige gebieden Natuurbeschermingswet.....	3
2.4	Afwegingskader Nota ruimte	4
3.	ANALYSE SOORTBESCHERMING.....	5
3.1	Inleiding.....	5
3.2	Flora.....	5
3.3	Zoogdieren.....	5
3.4	Vogels	6
3.5	Amfibieën	7
3.6	Reptielen.....	8
3.7	Insecten	8
3.8	Vissen	8
4.	CONCLUSIES.....	9
4.1	Conclusies gebiedsbescherming	9
4.2	Conclusies soortbescherming	9
5.	LITERATUURLIJST EN WEBSITES	11

Bijlage 1 Relevante kaders natuurwetgeving en -beleid

Bijlage 2 Gegevens NDFF

1. INLEIDING

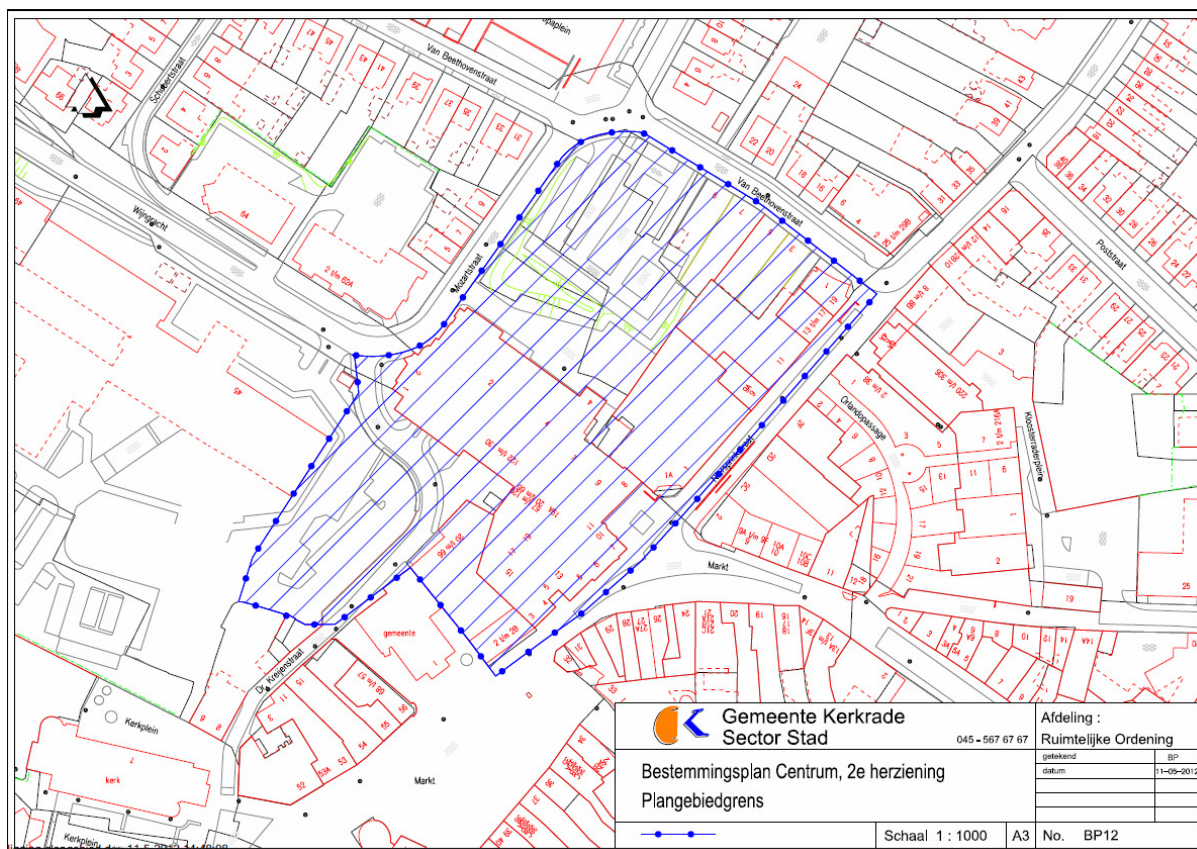
1.1 Aanleiding

Gemeente Kerkrade is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor (een deel van) het centrum van Kerkrade. Het plangebied is nu bebouwd en blijft in de toekomst bebouwd, alleen de functies wijzigen (verkeer, wonen, winkels).

Gemeente Kerkrade heeft Bureau Meervelt verzocht om een ecologische quickscan uit te voeren ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan. Doel van deze quickscan is inzichtelijk te maken of beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn en welke betekenis deze hebben voor de verdere uitvoering. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ontwikkeling negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden. In deze quickscan worden de natuurwaarden van het gehele plangebied in beeld gebracht (binnen de rode lijn in figuur 1).

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 1) ligt in het centrum van Kerkrade en wordt ruwweg begrensd door de Mozartstraat aan westelijke zijde, de Van Beethovenstraat aan noordelijke zijde en de Niersprinkstraat en Markt aan oostelijke zijde. Het plangebied wordt 'doorsneden' door de Theaterpassage en de Dokter Krijenstraat.

Figuur 1: Ligging van het plangebied in centrum Kerkrade.

Het plangebied bestaat uit parkeerplaatsen, flats en winkelvoorzieningen. Groene elementen zijn (zeer beperkt) aanwezig tot enkele gazonnen/taluds en enkele bomen.

Figuur 2: Impressie van het plangebied (Google Earth).

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De opstellen in het plangebied voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Het nieuwe bestemmingsplan geeft mogelijkheden tot nieuwe ontwikkelingen. De exacte invulling is nog niet bekend. Voor deze quickscan wordt ervan uitgegaan dat de aanwezige gebouwen in het plangebied mogelijk gesloopt worden of een grondige renovatie ondergaan.

1.4 Opzet van de rapportage

De Nederlandse natuurbescherming kent twee aspecten: gebiedsbescherming en soortbescherming. In deze natuurtoets (bureaustudie) worden beide aspecten nader onderzocht. In hoofdstuk 2 en 3 worden respectievelijk gebieds- en soortbescherming uitgewerkt. In hoofdstuk 4 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

In bijlage 1 wordt relevante achtergrondinformatie op het gebied van natuurwetgeving en beleid weergegeven. In bijlage 2 zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna opgenomen. Het onderzoek naar de beschermingsstatus van soorten die voorkomen in of in de omgeving van het plangebied, is uitgevoerd door een gegevensset samen te stellen van waarnemingen uit het plangebied en directe omgeving. Daartoe zijn gegevens verzameld uit diverse eerdere onderzoeken (voor zover bekend), verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF/quickscanhulp.nl) en waarneming.nl.

De gegevensset is samengesteld in mei 2012. Alleen gegevens vanaf 2002 zijn gebruikt. Oudere gegevens hebben een geringe informatiewaarde ten aanzien van de huidige situatie.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

Ten aanzien van gebiedsbescherming is een aantal afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Natuurbeschermingswet (Natura 2000 en Beschermde natuurmonumenten);
- Afwegingskader Nota Ruimte (Ecologische hoofdstructuur).

Aanvullend daarop worden mogelijke implicaties van de voorgenomen ontwikkeling op grond van de Boswet in beeld gebracht.

Voor meer informatie over deze afwegingskaders en/of de Boswet wordt verwezen naar bijlage 1. Bij onbekendheid met deze afwegingskaders wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

2.2 Afwegingskader Natura 2000 gebieden/ Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

Het plangebied ligt op meer dan 5 kilometer afstand van Natura 2000 gebied Geleenbeekdal.

Afweging

In ruimtelijke zin is het plangebied van het Geleenbeekdal gescheiden door stedelijke bebouwing, een bedrijventerrein en enkele grotere doorgaande wegen. Optredende verstoringsfactoren tijdens de sloop en bouw in het plangebied zijn uit te sluiten gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tot het richtlijngebied en de stedelijke omgeving van het tussenliggende gebied.

Na afronding van de bouwwerkzaamheden en het in gebruik nemen van de nieuwe panden zijn geen versturende invloeden op het Natura 2000 gebied te verwachten. De omvang en kwaliteit van de leefgebieden in het Natura 2000 gebied wordt door de voorgenomen ontwikkeling niet aangetast. Gezien de afstand tot het richtlijngebied en de tussenliggende stedelijke bebouwing en wegen is verstoring van de habitattypen en -soorten uit te sluiten.

Conclusie afwegingskader Natura 2000:

Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tot het richtlijngebied en de stedelijke omgeving van het tussenliggende gebied zijn negatieve effecten gezien in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000 gebied Geleenbeekdal of andere Natura 2000 gebieden niet aan de orde.

2.3 Afwegingskader overige gebieden Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat aangewezen is als Beschermd Natuurmonument en als zodanig wordt beschermd door de Natuurbeschermingswet noch in de nabijheid van gebieden die door de Minister van LNV (huidige EL&I) zijn aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Het dichtstbijzijnde Beschermd natuurmonument (Brunssummerheide) ligt op van ruim zes kilometer afstand van het plangebied.

Conclusie overige gebieden Natuurbeschermingswet

Het dichtstbijzijnde Beschermde natuurmonument ligt op 6 kilometer afstand van het plangebied. Negatieve effecten door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied op Beschermde natuurmonumenten zijn uit te sluiten.

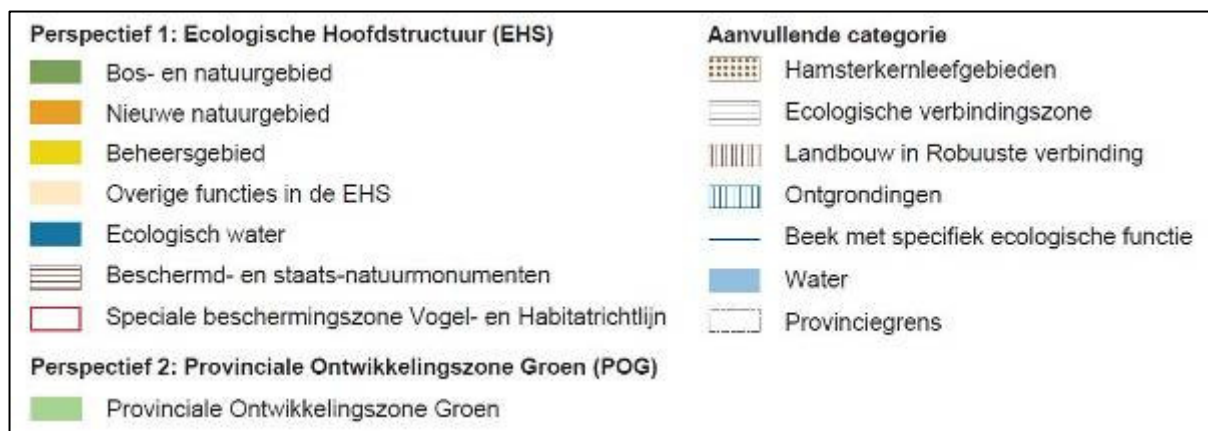
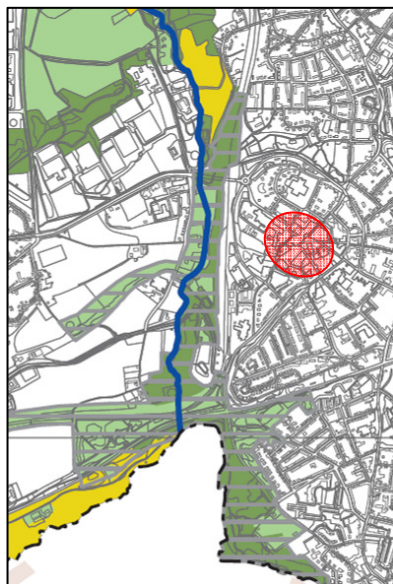
2.4 Afwegingskader Nota ruimte

Ligging ten opzichte van EHS en POG

Het plangebied ligt buiten EHS en POG en wordt omgeven door stedelijke bebouwing (zie figuur 3).

Conclusie afwegingskader Nota ruimte

Het afwegingskader van de 'Beleidsregel mitigatie en compensatie van natuurwaarden' is niet van toepassing gezien de ligging van het plangebied buiten EHS en POG.

Figuur 3: Ligging plangebied (rode vlak) ten opzichte van EHS en POG (POL-kaart noord, provincie Limburg, 2008).

3.5 Boswet

Het plangebied ligt binnen de gemeentelijke kaart van de Boswet. Dat betekent dat de Boswet niet van toepassing is. De gemeentelijke APV is -in geval van kap van bomen- van toepassing. De redenen op grond waarvan de gemeente een (omgevings)vergunning kan weigeren in geval van te kappen bomen zijn:

- De natuurwaarde van de houtopstand;
- De landschappelijke waarden van de houtopstand;
- De waarde van de houtopstand voor stads- en dorpsschoon;
- De beeldbepalende waarde van de houtopstand;
- De cultuurhistorische waarden van de houtopstand;
- De waarde voor de leefbaarheid van de houtopstand.

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

3.1 Inleiding

Ten aanzien van soortbescherming is de Flora- en faunawet (inclusief de Europese Habitatrichtlijn) relevant. Voor meer informatie over deze afwegingskaders en/of de Boswet wordt verwezen naar bijlage 1. Bij onbekendheid met dit wettelijk kader wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht of beschermde soorten in het plangebied en de omgeving daarvan voorkomen. Daartoe zijn gegevens verzameld uit diverse verspreidingsatlassen, de provinciale kartering in Limburg en van de sites waarneming.nl en quickscanhulp.nl. Bij waarneming.nl is een straal van 50 meter uit de grens van het plangebied aangehouden. De nauwkeurigheid van de gegevens uit de quickscanhulp (NDFF) bedraagt een straal van een kilometer rond het plangebied (zie bijlage 2). De gegevensset is samengesteld in mei 2012. Indien beschermde soorten aanwezig zijn, wordt aangegeven welke eventuele vervolgstappen moeten worden doorlopen.

Het plangebied ligt binnen de stedelijke bebouwing van Kerkrade en maakt in groter perspectief deel uit van Parkstad. Het huidige terrein is in landschapsecologisch opzicht van geringe tot zeer geringe betekenis. De natuurwaarden die in de huidige situatie te verwachten zijn, bestaan uit enkele soorten vleermuizen en broedvogels. Deze soorten zijn goed aangepast aan leven in stedelijk gebied en zijn te beschouwen als cultuurvolgers.

3.2 Flora

Uit de quickscanhulp (zie bijlage 1) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied een aantal beschermde soorten planten voorkomen. Op basis van de inrichting en het gebruik van het plangebied is aanwezigheid van deze beschermde planten in het plangebied uit te sluiten.

Het nemen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing voor planten is niet noodzakelijk.

3.3 Zoogdieren

Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied van een klein aantal soorten knaagdieren. Voor genoemde en andere soorten uit tabel 1 geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied van tabel 2-soorten. Voedsel en/of geschikte verblijfplaatsen ontbreken.

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van Eekhoorn, Steenmarter (beide tabel 2), Bever en Das (beide tabel 3). Op basis van de bekende verspreidingsinformatie, de ligging van het plangebied en het gebruik kan de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Vleermuizen

In de databank van de NDFF zijn waarnemingen van drie soorten vleermuizen bekend uit de omgeving van het plangebied: Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Op basis van de beschikbare informatie is nagegaan in hoeverre het plangebied geschikt is als foerageer-, migratie- of vliegroute en als verblijfsgebied (aanwezigheid vaste rust- en verblijfplaatsen). Het plangebied maakt geen deel uit van vaste migratie- of vliegroutes. Doorgaande lijnvormige elementen ontbreken in het plangebied. In het plangebied is wel potentieel geschikt foerageergebied aanwezig.

De in het plangebied aanwezige (mogelijk te slopen) opstallen zijn potentieel geschikt als vaste verblijfplaats (winter-, kraam, zomer- en paarverblijfplaats) voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Over de aanwezigheid van populaties van deze soorten is geen gedetailleerde informatie beschikbaar. Mogelijk worden met het slopen van deze panden vaste rust- en verblijfplaatsen vernietigd. Omdat in het plangebied naar

verwachting een aantal panden gesloopt en/of gerenoveerd worden waaronder hogere flats, kan de ecologische functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen in het geding komen.

De aanwezigheid van de soortgroep 'vleermuizen' vormt een bijzondere uitdaging bij het uitvoeren van projecten. Dit komt omdat deze soortgroep een nachtelijke en verborgen leefwijze kent en een complexe structuur van verblijfplaatsen (met verschillende functies) heeft. Objecten waar een grote kolonie huist, zijn tijdens een ecologisch veldonderzoek goed te traceren. Als er maar een of enkele vleermuizen gebruik maken van een object wordt dit moeilijker. In bijna elk dorp en elke stad zijn vleermuizen aanwezig. Ze worden vaak foeragerend of op weg naar een foerageergebied gezien. In principe zijn alle objecten met spleten en holten potentieel geschikt als verblijfplaats; in praktijk betekent dat dat zeer veel gebouwen potentieel geschikt zijn.

Belangrijk is het behouden van de ecologische betekenis van het plangebied voor eventueel aanwezige beschermde flora en fauna (waaronder vleermuizen). Dit wordt door het Ministerie van EL&I (www.hetInVloket.nl) aangeduid als behoud van ecologische functionaliteit. Soms zijn maatregelen nodig voor het behoud van deze ecologische functionaliteit (behoud vaste verblijfplaatsen en/of behoud functies leefgebied). De maatregelen dienen ervoor te zorgen dat een plek of gebied blijft voorzien in alles dat nodig is om de soort duurzaam in stand te houden. De maatregelen moeten voorkomen dat negatieve effecten op de kwaliteit en kwantiteit van de functies van het leefgebied van de beschermde soort optreden.

Als voldoende maatregelen kunnen worden genomen om schadelijke effecten op beschermde diersoorten in het plangebied te voorkomen dan is een ontheffing niet aan de orde. Als er geen of onvoldoende maatregelen genomen kunnen worden en schadelijke effecten op beschermde diersoorten in het plangebied niet te voorkomen zijn dan dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Om meer zekerheid te verkrijgen over welke verblijfsfuncties het plangebied biedt aan soorten vleermuizen is het uitvoeren van een jaarrond veldonderzoek noodzakelijk indien de opstallen gesloopt worden of renovatiewerkzaamheden plaatsvinden waarbij spouwmuren aangetast worden. Het jaarrond onderzoek kan plaatsvinden op basis van het vleermuizenprotocol (vastgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur). Met de resultaten van een dergelijk onderzoek kan, als daadwerkelijk vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn vastgesteld, een mitigatieplan en een ecologisch werkprotocol op maat gemaakt worden. Met het uitvoeren van mitigatie op maat kan overtreding van de verbodsbepalingen mogelijk voorkomen worden en de ecologische functionaliteit van het plangebied behouden worden.

3.4 Vogels

In de Flora en faunawet worden **alle broedende** vogels strikt beschermd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. In een aantal gevallen worden **ook de nesten** van een aantal soorten jaarrond beschermd. Indien nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt en de omstandigheden in het plangebied, mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden (zie onderstaande tabel):

Tabel 1: Bescherming verblijfsplaatsen van (broed)vogels.

Type	Omschrijving	Soorten
A	Nest jaarrond beschermd Omgevingscheck noodzakelijk. Als functionaliteit niet behouden kan blijven dan is een ontheffing noodzakelijk.	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.
B	Nest jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Omgevingscheck en check staat van instandhouding. Als functionaliteit niet behouden kan blijven is mogelijk een ontheffing noodzakelijk.	Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht
C	Nest voor eenmalig gebruik Nest is alleen beschermd tijdens de broedperiode.	Overige soorten

Type A: Op basis van de inrichting van het plangebied is de aanwezigheid van soorten van type A (Huiszwaluw en Gierzwaluw) in het plangebied niet uit te sluiten (habitat is geschikt en broedgelegenheid is aanwezig). Beide soorten broeden in stedelijke bebouwing in woningen en flatgebouwen. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Gezien de omvang van de ruimtelijke ingreep neemt de functionaliteit van het plangebied als broedgebied naar verwachting af voor deze soorten. Nieuwe gebouwen zijn in de regel minder geschikt als broedplaats door het ontbreken van ruimtes tussen dakpannen, langs gevels en in dakgoten.

Om meer zekerheid te verkrijgen over welke functie het plangebied heeft voor beide soorten vogels is het uitvoeren van broedvogelonderzoek noodzakelijk. Met de resultaten van een dergelijk onderzoek kan, als daadwerkelijk broedparen zijn vastgesteld, een mitigatieplan op maat gemaakt worden. Met het uitvoeren van mitigatie op maat blijft de vastgestelde ecologische functionaliteit van het plangebied behouden.

Type B: Op basis van het aangetroffen biotoop is de aanwezigheid van broedvogels als Spreeuw en Zwarte roodstaart mogelijk. Naar verwachting bieden de balkons van de flats ook broedgelegenheid aan soorten als Koolmees en Pimpelmees (nestkasten).

Voor Spreeuw en Zwarte roodstaart en andere type B soorten verdwijnt geschikt broedgebied. In de nabijheid van het plangebied zijn geschikte broedlocaties aanwezig. De populaties van deze soorten komen op regionale- en landelijke schaal niet in het geding.

In gebruik zijnde nesten van deze soorten zijn tijdens de broedperiode beschermd. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot 15 juli. Bij voorkeur worden de sloopwerkzaamheden buiten deze periode uitgevoerd. Als dit niet mogelijk is dient voorafgaand aan de sloop het voorkomen van broedgevallen uitgesloten te worden door een ter zake deskundige.

Type C: Het plangebied biedt minimale potenties voor overige soorten. Eventueel aanwezige broedgevallen zijn tijdens de broedperiode beschermd. Ten aanzien van type C soorten geldt in het plangebied hetzelfde als voor de type B soorten.

3.5 Amfibieën

Uit de verzamelde gegevens blijkt dat de Rugstreeppad en Vinpootsalamander (FFwet tabel 3) bekend zijn in de omgeving van het plangebied. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied: geschikte open (voortplantings)wateren en geschikte overwinteringslocaties ontbreken geheel in het plangebied. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet nodig.

3.6 Reptielen

Uit de verzamelde gegevens blijkt dat Hazelworm (FFwet tabel 3) en Levendbarende hagedis (FFwet tabel 2) bekend zijn in de omgeving van het plangebied. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied: geschikte verblijfsplaatsen en geschikte overwinteringslocaties ontbreken in het plangebied. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet nodig.

3.7 Insecten

Uit de verzamelde gegevens blijkt dat de Purperstreeppareelmoervlinder (FFwet tabel 3) bekend is in de omgeving van het plangebied. Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied: geschikte verblijfsplaatsen en geschikte overwinteringslocaties ontbreken in het plangebied. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet nodig.

3.8 Vissen

In het plangebied komt geen open water voor. Een ontheffingsaanvraag voor vissen is niet aan de orde.

4. CONCLUSIES

4.1 Conclusies gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op meer dan 5 kilometer van beschermde natuurgebieden. Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling (sloop, renovatie, nieuwbouw) en de ruimtelijke scheiding door stedelijke bebouwing en grote doorgaande wegen zijn negatieve effecten gezien in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen voor beschermde natuurgebieden niet aan de orde.
- Het afwegingskader van de 'Beleidsregel mitigatie en compensatie van natuurwaarden' is niet van toepassing gezien de ligging van het plangebied buiten EHS en POG.
- Het plangebied ligt binnen de gemeentelijke kaart van de Boswet. Dat betekent dat de Boswet niet van toepassing is. De gemeentelijke APV is -in geval van kap van bomen- van toepassing.

4.2 Conclusies soortbescherming

- Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied van beschermde soorten uit tabel 1 Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van artikel 8 tot en met 12 bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het plangebied kan eveneens deel uitmaken van het leefgebied van vleermuizen en broedvogels (strikte bescherming in de Flora- en faunawet).

Soortgroep	Soorten	Maatregel
Broedvogels	Alle	• Geschikte broedplaatsen zoveel mogelijk verwijderen voor aanvang van het broedseizoen; • Geen werkzaamheden uitvoeren in de broedtijd (globaal 15/3 - 15/7) of vooraf uitsluiten dat broedgevallen aanwezig zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger	• Nader onderzoek naar het voorkomen van verblijfplaatsen (winter-, zomer-, kraam- en paarverblijven) is aangewezen (vleermuizenprotocol). Indien verblijfplaatsen worden aangetast dient een ontheffing FF-wet te worden aangevraagd en mitigerende maatregelen te worden genomen voorafgaand en tijdens ruimtelijke ontwikkelingen.

- Voor overige beschermde soorten is het plangebied ongeschikt als leefgebied. Een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is voor overig beschermde soorten niet nodig.
- In de Flora- en Faunawet¹ is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

¹ In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

5. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998, LNV 2005.

Agreement on the conservation of populations of European Bats. Eurobats, 1991.

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Buggenum H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dienst Landelijk Gebied, 2006. Handreiking Flora en Faunawet, (versie 1.0 – 31 oktober 2006).

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Huizenga C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980 - 2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Kleukers R.M.J.C. & P.H. van Hoof, 2003. Beschermingsplan sprinkhanen en krekels in Limburg. EIS-Nederland, Leiden & Bureau Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Lange R., P. Twist, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, 1994.

Limpens, 2005. Reader cursus Vleermuizen en planologie, 2005.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004. Nota Ruimte.

Provincie Limburg, 2005. Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Maastricht.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa, 1979. Bern.

www.limburg.nl

www.testquickscanhulp.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Relevante kaders natuurwetgeving en -beleid

Gebiedsbescherming

In 1992 heeft Nederland het internationale Biodiversiteitsverdrag ondertekend. Dit verdrag is het kader voor het nationale natuurbehoud. De Europese Unie heeft twee richtlijnen, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn (VHR), ontwikkeld ter bescherming van de biodiversiteit. In het kader van deze VHR is Nederland de verplichting aangegaan om internationaal belangrijk geachte ecosystemen, planten- en diersoorten te beschermen. Daarvoor zijn speciale gebieden (Natura-2000 gebieden) aangewezen of aangemeld. De gebieden worden, samen met de beschermde natuurmonumenten, beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998.

De overheid streeft naar een samenhangend netwerk van hoogwaardige natuurgebieden (o.a. de VHR-gebieden) en ontwikkelt om deze reden de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op provinciaal niveau vormt de EHS samen met de Provinciale Ontwikkelingszone Groene waarden (POG) de ecologische structuur in Limburg. De bescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte, de bescherming van de POG is vastgelegd in het provinciale afwegingskader Beleidsregel Mitigatie en compensatie natuurwaarden.

Het onderzoek naar de beschermingsstatus van het plangebied en beschermde natuurgebieden in de omgeving wordt uitgevoerd door te toetsen aan drie beschermingskaders: VHR, NB-wet en Provinciale regelgeving.

Onderzocht wordt of:

- het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied;
- door de geplande ingreep een negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

Achtergrond bescherming Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Gebiedsbescherming VHR-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

Europese bescherming

De Vogel- en Habitatrichtlijn (1979,1992) beschermt gebieden door plannen en projecten rond deze gebieden te toetsen op mogelijk significante effecten. Afhankelijk van de aard van het effect (onderzocht in een 'voortoets') dient een verstorings-/verslechteringstoets of een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit een passende beoordeling blijkt dat negatieve effecten op beschermde natuurwaarden te verwachten zijn, dient de ingreep te worden getoetst aan het volgende afwegingskader:

- Alternatieven: (in breedste zin van het woord) zijn niet voorhanden,
- Belang: voor ingrepen in of bij Vogel- en Habitatrichtlijngebieden geldt een *dwingende* reden van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard,
- Compensatie: moet altijd vooraf en tijdig worden gerealiseerd.

Nationale bescherming

De Natuurbeschermingswet (1998) beschermt VHR-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten door plannen, projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de leefgebieden of habitats kunnen verslechteren, niet toe te staan zonder vergunning. Om inzichtelijk te maken of natuurwaarden verslechteren dient (indien een plan of project in of in de nabijheid van een NB-wet gebied ligt) een habitattoets te worden uitgevoerd.

Alle mitigerende en compenserende maatregelen dienen ervoor te zorgen dat de samenhang van Natura 2000 (het netwerk van natuurgebieden in Europa) bewaard blijft.

Bescherming EHS en POG

Nota Ruimte

De visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland wordt weergegeven in de Nota Ruimte. In deze Nota wordt duidelijk welke waarden overal tenminste gegarandeerd worden (de basiskwaliteit) en voor welke ruimtelijke structuren het rijk een grotere verantwoordelijkheid heeft. Daar streeft het rijk naar meer dan basiskwaliteit. Voor natuur en landschap wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een netwerk van VHR-gebieden, de EHS, NB-wetgebieden en de robuuste ecologische verbindingen. Voor gebieden met een beschermde status geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij' - regime. Ingrepen in of in de onmiddellijke nabijheid van deze gebieden worden niet toegestaan indien wezenlijke kenmerken, waarden of nagestreefde natuurontwikkeling worden aangetast.

Indien de ruimtelijke ontwikkeling na toetsing via het afwegingskader door gaat, kan natuurcompensatie noodzakelijk zijn. Van compensatie is pas sprake indien na mitigatie (verzachtende maatregelen) nog sprake is van negatieve effecten. Het afwegingskader van de Nota Ruimte is verfijnd in provinciale regelgeving.

Als een ingreep in de EHS onvermijdelijk is, geldt dat mitigerende maatregelen genomen moeten worden. Indien de mitigatie niet volstaat, moet voor het resterende effect worden gecompenseerd. Bij compensatie gelden de voorwaarden dat:

- geen nettoverlies aan natuurwaarden (areaal, kwaliteit en samenhang) optreedt,
- compensatie aansluitend of in de directe omgeving van het gebied is (duurzaamheid),
- indien kwalitatief gelijkwaardige compensatie aansluitend of nabij de plaats van ingreep niet mogelijk is compensatie op een andere locatie moet plaatsvinden,
- indien op een andere locatie compensatie niet mogelijk is, financieel moet worden gecompenseerd,
- het tijdstip van besluit over de geplande ingreep tevens tijdstip van besluit is over de aard, de wijze, het tijdstip van mitigatie en het tijdstip van compensatie.

Provinciale bescherming

De beschermingsformule uit de Nota Ruimte is nader uitgewerkt door de Provincie Limburg. Bij ruimtelijke ingrepen dient het onderstaande afwegingskader te worden doorlopen.

1.	Vindt de ingreep plaats in de EHS, de POG, in bos, landschaps- en natuurelementen die in een vigerend bestemmingsplan reeds beschermd zijn of onder de werkingssfeer van de Boswet vallen?	Ja ▼	Nee ►	dan is deze beleidsregel niet van toepassing.
2.	Gaan door de ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden verloren?	Ja ▼	Nee ►	dan is mitigatie en compensatie niet aan de orde.
3.	Is er sprake van een groot openbaar belang?	Ja ▼	Nee ►	dan wordt de ingreep niet toegestaan.
4.	Kan met een andere activiteit dezelfde doelstelling gerealiseerd worden waarbij minder of geen schade ontstaat aan natuurwaarden?	Nee ▼	Ja ►	dan daar uitvoeren, dan 1.
5.	Zijn er andere locaties waar de ingreep gerealiseerd kan worden en waarbij minder of geen schade ontstaat aan natuurwaarden?	Nee ▼	Ja ►	dan daar uitvoeren, dan 1.
6.	Kunnen de negatieve effecten op natuurwaarden worden voorkomen?	Ja: dan is geen compensatie, maar mitigatie vereist;
Deels: naast mitigatie is ook compensatie vereist;
Nee: compensatie is vereist.		

Tabel 1: Afwegingskader Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden (Provincie Limburg, 2005).

Boswet

Als voor het uitvoeren van de geplande ontwikkeling kap van bomen plaatsvindt buiten de contouren van de kaart van de Boswet, wordt getoetst of een meldings- en herplantingsplicht aan de orde is. Deze kaart betreft een in het bestemmingsplan vastgestelde grens. Binnen deze grens is het kapvergunningstelsel van de gemeente van toepassing, buiten de grens geldt de Boswet.

Boswet

De Boswet heeft de instandhouding van het Nederlandse bosareaal en houtopstanden als doel en biedt bescherming aan bosgebieden buiten de gemeentelijke kaart van de Boswet. Deze begrenzing valt niet altijd samen met de bebouwde kom ingevolge de wegenverkeerswetgeving. De Boswet kent drie belangrijke instrumenten ter instandhouding van bosareaal en houtopstanden buiten de bebouwde kom:

- de meldingsplicht
- de herbeplantingsplicht
- het kapverbod

Iedereen, ongeacht of hij eigenaar is volgens de Boswet, die een houtopstand gaat vellen moet deze activiteit vooraf melden (meldingsformulier aan Dienst Regelingen, Ministerie van LNV en eigenaar van de houtopstand). Deze verplichting geldt *niet* als o.a.:

- de grond nodig is voor de uitvoering van een werk overeenkomstig een goedgekeurd bestemmingsplan,
- het gaat om houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen, en of geen grotere oppervlakte beslaan dan 10 are, of in geval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20 stuks,
- het gaat om uitdunning van een bos,
- het gaat om periodiek vellen van vriend- en hakhout,
- houtopstanden op erven en in tuinen, houtopstanden binnen de bebouwde kom, treurwilgen, Italiaanse populieren, lindes, paardenkastanjes, wegbeplantingen en beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren, kerstbomen, vruchtbomen en windschermen om boomgaarden en kweekgoed.

De herbeplantingsplicht houdt in dat het gekapte bos opnieuw moet worden ingeplant of op een andere plek moet worden gecompenseerd. Herbeplanten op andere grond, dan waar de houtopstand is verwijderd, mag alleen indien Dienst Regelingen hiervoor toestemming heeft gegeven, mogelijk met voorschriften en beperkingen.

Het kapverbod kan worden opgelegd door de ministers van OCW en LNV ter bewaring van natuur- en landschapsschoon.

Indien de bomen vallen binnen de kaart van de Boswet liggen, dient een kapvergunning bij B&W van betreffende gemeente te worden aangevraagd. De Boswet zondert bepaalde categorieën bomen uit van gemeentelijke regelgeving. Dit betreft onder andere wilgen en populieren langs landbouwgronden en wegen, bomen van bosbouwondernemingen, fruitbomen en windschermen langs boomgaarden. Op deze bomen is een gemeentelijke kapverordening dus *niet* van toepassing.

Soortbescherming

De in het plangebied aangetroffen soorten worden getoetst aan drie wettelijke beschermingskaders: de Flora- en faunawet en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vervolgens wordt nagegaan of het plangebied voor deze soorten onderdeel is van het leefgebied. Op grond van de beschermingsstatus wordt onderzocht of er belemmeringen zijn om over te gaan tot de geplande ontwikkeling. Indien belemmeringen aan de orde zijn wordt per onderzochte groep een advies gegeven ten aanzien van de te nemen voorzorgsmaatregelen en/of de te volgen procedures.

Achtergronden soortbescherming (juridisch)

Soortbeschermingskaders

De Flora- en Faunawet (AMvB art. 75) deelt de soorten in drie tabellen in.

Voor soorten in **tabel 1** geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor soorten in **tabel 2** is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk, tenzij men beschikt of de werkzaamheden (aantoonbaar!) uitvoert volgens een door LNV vastgestelde gedragscode.

Soorten genoemd in **tabel 3** van de Flora- en Faunawet zijn streng beschermd. Afhankelijk van de betekenis van het plangebied en het voorkomen van (streng) beschermde soorten geldt een afwegingskader. De aanvraag van een ontheffing is alleen noodzakelijk indien de voorgenomen activiteiten/werkzaamheden een schadelijk effect hebben op de aanwezige beschermde soorten of op een vermindering van de ecologische functionaliteit voor deze soorten.

Vaak gaan werkzaamheden en de bescherming van soorten goed samen. Indien het werk zodanig wordt ingericht dat geen schade wordt toegebracht aan beschermde soorten is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen uit de Flora en Faunawet

Ten aanzien van beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 13: Het vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen).

Ten aanzien van beschermde dieren is het verboden:

Artikel 9: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

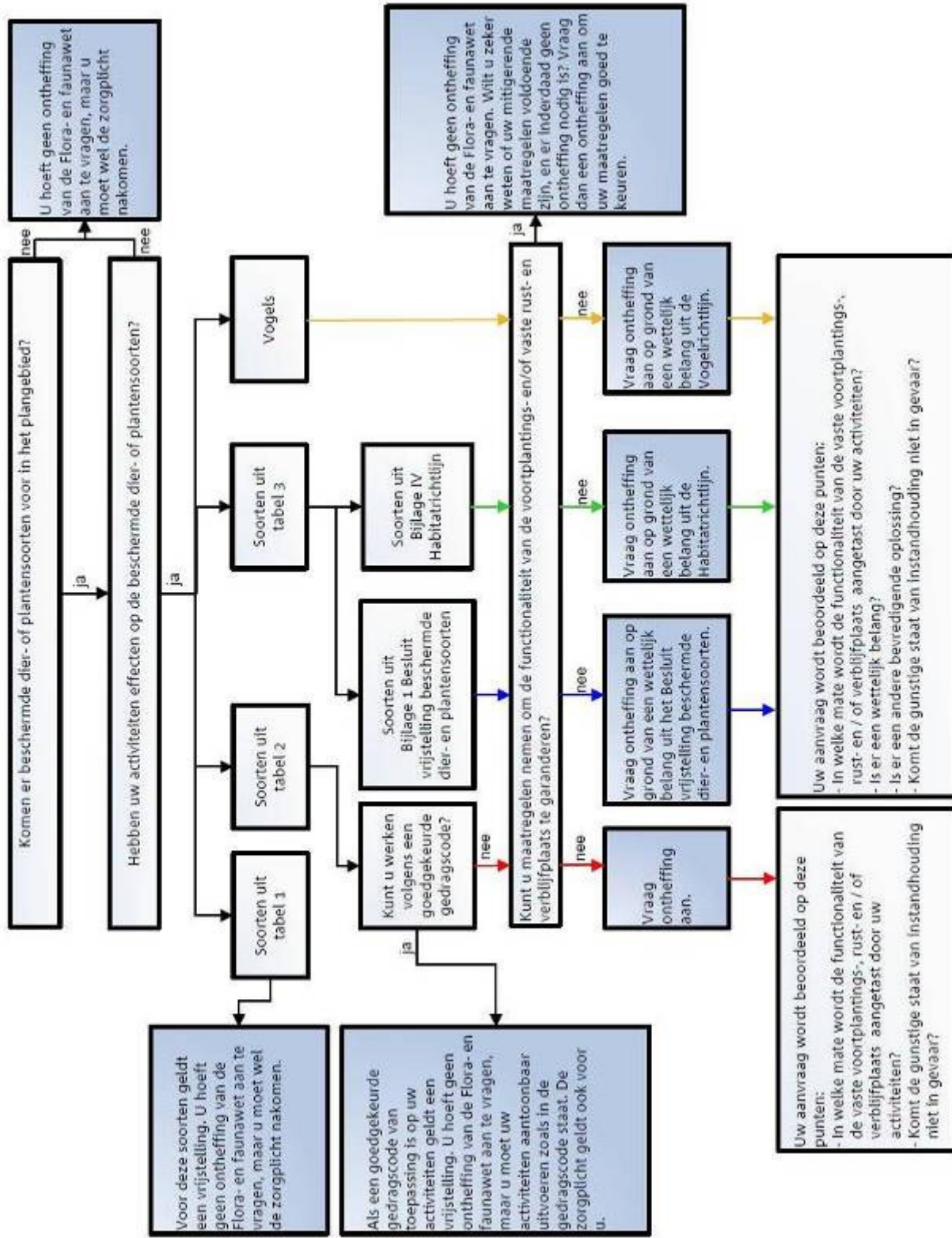
Artikel 10: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

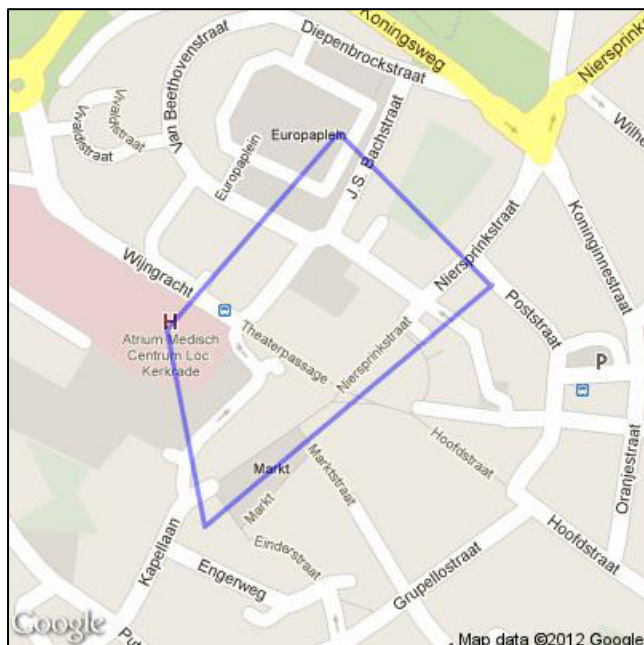
Artikel 13: planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen) .

De Habitatrichtlijn noemt soorten in bijlagen. Soorten genoemd in bijlage IV genieten een uiterst strikte bescherming. Bij deze soorten geldt ook een afwegingskader. Dit Europees vastgestelde kader is strenger dan het afwegingskader van de Flora- en Faunawet. Voor soorten genoemd op bijlage II geldt dat speciale leefgebieden dienen te worden aangewezen. In deze taak wordt door de landelijke en provinciale overheid voorzien.

Bijlage 2 Gegevens NDFF

In onderstaande tabel staan de soorten aangegeven die *in en binnen een kilometer* van het onderzoeksgebied (gebied in de hieronder weergegeven figuur), de afgelopen vijf jaar zijn waargenomen. Hierin zijn alleen de soorten weergegeven van tabel II en III van de Flora- en faunawet en de vogels waarvan LNV op een indicatieve lijst aangeeft dat deze jaarrond beschermde nesten hebben. Meer informatie over de waarnemingen die hiervoor gebruik zijn is te vinden op de site van de Gegevensautoriteit Natuur.

NB: er wordt niet geselecteerd op type waarnemingen zoals, bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. Het resultaat in de tabel geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen, in de NDFF voor bovengenoemde soorten.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	0 - 1 km
Brede orchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Maretak	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Vinpootsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
purperstreepparelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	tabel III	0 - 1 km
Hazelworm	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km